

SPURNARSÍÐAN

Spyr og fá svar um útbúgvingar. Allar. Allastaðni.

Tað er tú, sum tekur endaliga avgerð um tína útbúgving, men nú kanst tú fáa svar upp á spurningar um lestur her í Sosialinum. Holger Arnbjerg, sum starvast á Altjóða Skrivstovuni við Fróðskaparsetur Føroya, og Bjørg Róin, lærari á Føroya Studentaskúla

í Hoydølum, vegleiða teg um tínar møguleikar innan útbúgving og um tey fíggarligu viðurskiftini.

Holger og Bjørg arbeiða dagliga við at vegleiða fólki, sum ætla sær undir útbúgving í Føroyum ella uttanlands,

antin tað er styttri ella longri útbúgving, verklig ella ástøðilig.

Tú kanst senda spurningar um útbúgvingar til post@socialurin.fo, og so svara Holger og Bjørg tær her í Sosialinum.

Spurningur um suppleringsmøguleikar í Føroyum og í Danmark

Góðan dagin !
Eg fekk mitt HF-prógv summarið 2012. Síðani tá havi eg arbeitt, og eg eri nú byrjað at hugsa um víðari lestur, sum eg ætli mær í holt við um eitt gott ár. Eg veit, at eg noyðist at supplera í hvussu so er stóðfrøði og kanska eisini evna- ella alisfrøði.
Mín spurningur til tykkum er: hvørjar møguleikar eru fyri at supplera í Føroyum? Og hvørjar eru í Danmark?
Takk fyri

Svar :
Í Føroyum :
Á miðnámskúlunum í Føroyum ber tað til at supplera antin við at vera stakgreinalesandi ella við at vera sjálvlesandi. Velur tú at vera stakgreinalesandi, skalt tú melda teg til á einum av miðnámskúlunum í seinasta lagi 25.juni (um tú ætlar at byrja í august). Jú fyrr tú meldar teg til jú betri, tí eru holdini full, ber ikki til at vera upptikin. Sum stakgreinalesandi hevur tú møtiskyldu, og tú skalt avlevera allar kravdar uppgávur. Tú fert til próvtøku undir vanligum treytum.
Velur tú at vera sjálvlesandi, luttekur tú ikki í undirvísing, men hevur rætt til trýggjar tímar vegleiðing. Freistin at melda seg til er í februar, um tú ynskir at fara til próvtøku um summarið. Tó er tað skilagott at melda seg til so skjótt sum møguligt aftaná summarfrítíðina fyri at koma í gongd at lesa. Tú fert til próvtøku í fullum pensum. Um tú ynskir ein av hesum møguleikum, skalt tú seta teg í samband við ein lestrarvegleiðara á einum av miðnámskúlunum fyri at fáa at vita, hvussu tú skalt bera teg at. Á kvøldskúlanum í Havn hevur tað í nýkur ár verið møguligt at taka summi fak á miðnámsstigi. Hvørji fak, kvøldskúlin fer at bjóða út í heyst, vita vit ikki, men tú kanst fylgja við á www.kvoldskulin.fo
Í DANMARK: Á uddannelseguiden (www.ug.dk og á www.gsdanmark.dk) kanst tú lesa ymiskt um gymnasial supplering. Heilt stutt : GSK-skeið (gymnasial suppleringsskeið) kunnu takast yvir ein mánað (summarskeið), eitt hálvt lestrarár ella eitt heilt lestrarár. Ymiskar umsóknarfreistir eru : ætlat tú at supplera um heystið, er freistin at søkja 15. august, ætlat tú at supplera um várið, er freistin at søkja 1. desember. Freistin at søkja summerskeið er 5.juli. Men tú skalt søkja í so góðari tíð sum møguligt fyri at vera sikkur uppá at fáa pláss. Umsóknarblað finnur tú á www.gsdanmark.dk Tað kann sendast elektroniskt ella við post.
Online suppleringsmøguleikar við SU eru at finna á www.kvuc.dk og www.vuc.nu

Vinarliga Holger og Bjørg

Spurningur
Hvussu nógvar útbúgvingar kann mann fara undir í Danmark uttan at gera tær lidnar, og kann mann koma inn á "lang videregående uddannelse," tá mann longu hevur eina kandidatútbúgving, og fær mann stuðul frá SU?
XXX

Hey XXX
"3. gangsreglen" fellur burtur. Hetta hevur við sær, at tú sum umsøkjari við tveimum ella fleiri óliðugum útbúgvingum ikki longur skalt søkja um undantak frá regluni um, at mann bert kann fáa lestrarpláss, um tøk pláss eru á atgonguavmarkaðum útbúgvingum.
KANDIDATREGLA: Hevur tú longu nomið eina kandidatútbúgving, verður tú bert tikin inn, um pláss eru tøk á tí útbúgvini, ið tú ynskir at taka. Tað er bert í heilt serligum førum, at eitt universitet ger undantøk frá hesi reglu. Tað kemur til dømis fyri í sambandi við mistar arbeidssørleikar innan títt starvsøki, og hetta skal skjalprógvast. Eitt nú, um tú sum útlærdur djórælækni fær staðfest ovurviðkvæmi fyri djórum. Væntandi starvsmøguleikar ella ynski um at broyta yrkisleið geva ikki møguleika fyri undantøku frá reglunum. SU fært tú í mesta lagi eitt ár eftir ásettu lestrartíðina, tað er vanliga 6 ár. (SU-sparingar kunnu møguliga broyta hetta framyvir...)
Vh Bjørg og Holger

MASTER- OG KANDIDATÚTBÚGVIÐINGAR. HVØR ER MUNURIN?

Flestu londini í Evropa fylgja Bolognatilgondini. Hetta hevur við sær, at universitetsútbúgvingarnar eru skipaðar eftir 3+2+3 frymlinum, har bachelorparturin tekur 3 ár, yvirbygnaðurin tekur 2 ár pluss eina 3 ára granskaraútbúgving.
Føroyum verður yvirbygnaðurin, ið er tey tvey árin eftir bachelorútbúgvingina, nevndur master og telur 120 ECTS. Í Danmark nevnir mann hesi somu tvey árin kandidaturin og hann telur somuleiðis 120 ECTS. Í Stóra Bretlandi verður yvirbygnaðurin eftir bachelorútbúgvingina nevndur master. Hesin parturin telur vanliga 90 ECTS, men kann bæði telja meira ella minni.

Kandidat- og masterútbúgvingar í Danmark
Í Danmark kanst tú taka kandidat- og masterútbúgvingar, sum eru tvær ymiskar yvirbygnaðarútbúgvingar á universitetinum, ið tú kanst taka, um tú longu hevur eina bachelorútbúgving.

Kandidatútbúgvingin tekur 2 ár og verður sum oftast tikin beint eftir bachelorútbúgvingina. Hon er ókeypis fyri studentin, sum er undir fulltíðarlestri og hon gevur rætt til SU. Tað er einki krav um arbeidssroyndir við upp-tøku á eini kandidatútbúgving. Kandidatútbúgvingin gevur atgongd til ph.d. lestur.

Masterútbúgvingin er ein akademiskt viðurkendt útbúgving og eitt altjóða viðurkent heiti. Tað kann ofta vera trupult at fáa skil á útbúgvingarheitunum, tá talan er um masterútbúgvingar, av tí at heitið bæði verður brúkt á enskum og donskum – við ymsum merkingum.

Masterútbúgvingin í Danmark tekur vanliga eitt ár, um mann er undir fulltíðarlestri á universitetinum. Hon verður tikin á sama stigi sum ein kandidatur og svarar til eitt ársverk, ið er 60 ECTS. Hon verður tó sum oftast tikin sum partíðarlestur yvir 2 ár samstundis sum mann arbeiðir. Hetta ger, at tað ikki er møguligt at fáa SU.

Upp-tøka á eini master-útbúgving krevur, at mann hevur minst tvey ár av viðkomandi arbeidssroyndum. Hon kostar vanliga fyri tann lesandi og útbúgvingargjaldið verður antin goldið av tí lesandi sjálvum ella arbeidsgævarinum. Masterútbúgvingin gevur ikki beinleiðis atgongd til ph.d. lestur.

Ímeðan ein kandidat-útbúgving byggir víðari á tann kunnleika og teir førleikar, sum tann lesandi hevur ognuð sær á bachelorútbúgvingini, er ein masterútbúgving ofta meira spesialiserað, vinnurelaterað og leggur seg eftir at menna førleikar í praksis, sum gevur tí masterlesandi møguleika at nema sær serkunnleika og dýpan.

Masterútbúgvingarnar eru partur av "videreuddannelsessystemet for voksne," sum verður stýrt

av "VfV-loven," ímeðan kandidatvirbygnaðurin er ein partur av "det ordinære uddannelsessystem," ið verður stýrt av Uddannelsesministeriet (sí myndina niðanfyrir).

Útbúgvingarnar eru tvær skipanir, sum ofta verða umrøddar sum parallellar:
"De to systemer omtales ofte som 'parallelle systemer', og de er historisk set blevet til for at tilgodese uddannelsesbehov hos to væsentlige grupper:
For det ordinære systems vedkommende primært unge mennesker, der i et relativt ubrudt forløb har befundet sig under uddannelse siden skolestart, og som sigter mod et højere uddannelsesniveau inden indtræden på arbejdsmarkedet.
For det parallelle systems vedkommende voksne mennesker, der har en vis grunduddannelse fra det ordinære system, og siden hen har høstet erhvervserfaring (...) og som nu sigter mod opkvalificering med henblik på personlig eller karrieremæssig udvikling" (kelda: Notat om masteruddannelser: niveau og vurdering i forbindelse med akkreditering, 2012, Altinget.dk).

Master í Stóra Bretlandi og Føroyum
Tosar mann um eina master í til dømis Stóra Bretlandi skal tað skiljast sum tað sama sum ein dansk kandidatútbúgving. Ein dansk masterútbúgving verður umsett til "postgraduate master" í Stóra Bretlandi, og hetta sipar til, at tað ofta er ein eyka yvirbygnaður, sum verður valdur, tá ið luttakarinn hevur tørv á at menna sínar arbeidssørleikar.

Í Føroyum hava vit ikki eina masterútbúgving sum tann í Danmark, tann føroyska masterútbúgvingin er sum áður sagt, tað sama sum í Danmark verður kallað kandidaturin.

Kelda: uvm.dk

